Uredništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3, na dvorišču, I. nadstropje.

* *

Rokopisi se ne vračajo.

* *

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

* *

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

* *

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

* *

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3.

Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25·—
polletno . . . K 12·50
četrtletno . . . K 6·30
mesečno . . . K 2·10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28·—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30·—
Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **oglase (inserate)** se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkraten natis primeren popust.

Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 171. | Telefonska številka 65. | **Celje, v petek, dne 30. julija 1909.** | Čekovni račun 48.817. | **Leto I.**

Die blonde Bestie.

Konec.

Bernhard je pisal svojo knjigo samo o poljskih mestih, ni pa pozabil dati vladi migljaje tudi glede poljskih kmetskih občin. Bismarckov nazor, pravi Bernhard, da zadostuje kupovati poljska veleposestva, da se pa poljskih kmetov in delavcev ni treba bati, je napačen. V poljskem narodu je bila od onega časa izvedena velika reorganizacija, vsled katere leži težišče poljske moči na Pruskem baš v organizaciji poljskih kmetov in delavcev, katera postaja od leta do leta mogočnejša. Kaj pomeni tu nemški veleposestnik? Nič. Navezan je na poljske delavce in delavci imajo veliko orožje — stranko, s katerim veleposestnika izstradajo. Nemška kolonizacijska politika sama postane lahko veleposestnikom neprijetna in nevarna, ker tvori kolonije nemških kmetov, na Poznanjskem pa velja še vedno stanovska ustava.

Zato Bernhard sicer povdarja potrebo vzdržati nemška veleposestva in še posebno takozvana „ostankarska posestva" (Restgüter), za zelo potrebno pa smatra parcelacijo velikih latifundij na male kmetije. Previdni, energični, manjši nemški veleposestniki, ki svoja posestva osebno upravljajo, bodo postali oni živelj, ki bode v poljskih krogih neobhodno potreben.

S temi sredstvi se razvije oster kontrast med obleženimi mesti in ostalimi „črnimi" t. j. poljskimi mesti. Nemška mesta bodo procvitala, poljska propadala. In kar se tiče poljskih kmetskih občin, katerih ni mogoče ponemčiti ampak samo ukleniti, treba je zvito ukleniti s pomočjo samouprave. Poljaki ne smejo ostati država v državi, moramo je mariveč vsaj deloma pridobiti za sodelovanje v občinski samoupravi . . .

Ljudi, kateri izdelujejo bombe, zapirajo v ječe, ker so nevarni človeškemu življenju. Ljudi, kateri pišejo znanstvene navode, kako bi se dalo zatreti cele narode, kličejo na vseučilišče v Berolin; ta Ludvig Bernhard, čeprav še mlad človek, je bil poklican od zunaj na redno stolico za narodno gospodarstvo, ne da bi se bilo, kakor je običajno, prej vprašalo profesorski zbor. Pač samo zato, da bi kot duševni svetovalec pruske vlade in pruskega kralja vodil uničujoči boj proti Poljakom.

Od vseh evropskih narodov poraja jedini nemški narod iz svojega osrčja take bismarckovske pošasti. Ti ljudje zajemajo iz vseh pridobitev, da bi izmišljali umetna usmrčujoča orodja. Studenci, iz katerih pijejo prosveto, polja, na katerih raste redilno žito kulture, vzbujajo v njih volčjo požrešnost, katere ne morejo drugače nasititi ko s tem, da požirajo druge narode. To so ljudje s krvi in železa. Temu Bernhardu ni — kakor vidimo po knjigi — nikdar prišlo na misel: ima li narod pravico ubijati drugega? Ima li človek pravico svetovati, kako bi se dalo zatreti človeško pleme? Kako pravico imam jaz pruski Nemec, zasesti ono zemljo, katero Poljak že stoletja obdeluje in na njej živi?

In kaj naj rečem Vam, poljski bratje, ki živite v Avstriji in ki vsako leto toliko vzburite avstrijski parlament, da bi z Vami protestiral proti pruski volčji požrešnosti? Vi greste v svoji slepoti in glasujete v avstrijskem parlamentu z Nemci, kateri soglašajo s svojimi brati na Pruskem in kateri imajo istotako volčji glad na avstrijske Slovane.

Oni kratijo — in avstrijske vlade jim v tem pomagajo — avstrijskim Slovanom sredstva za izobrazbo, sredstva za pomnožitev narodne moči in gospodarskega blagostanja, kratijo in odrekajo jim vse, kar vsakemu narodu gre po naravnih in človeških zakonih, samo da bi ložje požrli čimveč teh narodov, dokler so neizobraženi in slabotni. V avstrijskem parlamentu sta Nemec in Poljak zaveznika.

Stavimo vam pred oči tega Bernharda, da boste vedeli, kaj čaka tudi vas. Grehov imate na vesti že dovolj. Plemeniti, človeški Aleksander Herzen je nekoč napisal: „Beloruski kmet, brez čepice, od samega strahu, pomanjkanja in težkega dela že ves budalast, z rokami za pasom, stoji sredi polja in gleda nekako brezupno po strani na tla. Robota, v kateri je živelo deset pokolenj, je stvorila takega parijo; njegova lobanja se je zožala, njegova postava zmanjšala, njegov obraz že od otroških dnij razrivajo brazde, ustna so krčevilo zakrivljena, besedi se je odvadil. Živalska vnanjost in plašni izraz priča za koliko korakov se je vrnil nazaj od človeka k živali. Zaradi tega zločina, zaradi tega Belorusa so poljski gospodje zgubili svojo prostost; zaradi njega ni Bog sprejel nitinjih junaštva, niti mučeništva in trpljenja."

Poljaki se niso do danes še poboljšali.

Dočim nemška veda že brusi nože, da bi kakor čredo ovac poklala poznanjske Poljake, gališki gospodje izdajajo za grižljaj kruha druge Slovane nemški grabežljivosti in požrešnosti. Za ta zločin — — — nili Herzenova kletev dovolj?

Klin.

Politična kronika.

o **Revolucija na Španskem.** Vojska proti Maroku je prebivalstvo po celem Španskem tako silno razburila, da se je narod spuntal ne samo v Barceloni in Kataloniji, ampak po celem kraljestvu. Vlada je proglasila po celi Španiji obsedno stanje, da bi na ta način lažje udušila odpor. Položaj je silno nevaren, celo kralju zvesti sloji prebivalstva omahujejo ter prehajajo v revolucijonarni tabor. Vlada neizmerno strogo cenzurira vsa brzojavna poročila, katera so namenjena v inozemstvo ter je mogoče dobiti vesti o tamošnjih dogodkih le po velikih ovinkih. Tudi vojaštvo ni popolnoma zanesljivo; dogaja se, da celi bataljoni fraternizirajo z uporniki, kakor v Barcelon, drugod, kakor v Kataloniji, se upiraju streljati proti ustašem. V Melilli se je pa tudi že pripetilo, da je večji oddelek vojaštva odrekel častnikom pokorščino ter se mesto da bi marširal na bojišče proti Kabilom, vrnil v mesto, pustivši častnike same. Da bode mera nezgod in splošne zmedenosti še večja, je izjavil vodja socijalnih demokratov Iglesias, da stopi delavstvo v celem kraljestvu v splošni štrajk. V mnogih mestih se je stavka že začela; škoda, ki jo je že dosedaj industrija in trgovina utrpela, znaša neštete miljone. Barcelona je popolnoma v rokah upornikov. Pretrgane so z mestom vse železniške, brzojavne in telefonične zveze. Da bi vlada ne mogla odposlati vojaštva v uporno mesto, so vstaši odtrgali šine na železniških progah, tako, da se noben vlak ne more približati mestu.

V mestu samem vse delo počiva, mesto je brez luči, barikade so po vseh ulicah in segajo ponekod do prvega nadstropja, vojaštvo je brez moči in uporniki oblegajo jedno kasarno. Pet samostanov so zažgali in tudi jedna cerkev je baje zgorela. Vlada odpošlje predvsem dva vojaška kora proti Barceloni, da uduši upor; naročila je mirnemu meščanstvu naj ves dan ne gre iz hiše, dokler vojaštvo ne napravi zopet mir in red in odstrani barikade. Od drugod se poroča, da so uporniki z dinamitom razstrelili nekoliko železniških mostov na progi iz Barcelone v Port Bou. Položaj je po celem kraljestvu silno nevaren. Kralj se z rodbino vrne iz S. Sebastiana v Madrid. Zdi se, da dinastiji ne ostane druga opora kot armada in tudi ta ni, vsaj kar se moštva tiče povsod zanesljiva. Ako bodo ljudje, ki so na čelu državnega aparata ostali hladnokrvni ter bodo naglo, brez razmišljenja in obotavljanja storili vse, da zaduše upor še lahko rešijo deželo pred splošnim uporom, sicer bo morda vse zgubljeno. Iz Afrike dohajajo tudi zelo žalostna

LISTEK.

Mladi kralj.

Pravljica. Spisal Oskar Wilde. — Iz angleščine prevel T. A. L. Dalje.

Komornik in državni dostojanstveniki so vstopili in se mu klanjali.

In paži so mu prinesli oblačila, z zlatom tkana in položili predenj krono in žezlo. In mladi kralj je pogledal, kar so mu prinesli: lepo je bilo videti. Lepše je bilo kot vse, kar je kedaj videl. Ali spomnil se je svojih sanj in rekel svojim velikašem: „Odnesite te stvari, nočem jih nositi."

In začudili so se dvorniki in nekaj se jih je nasmejalo: zdelo se jim je, da se šali.

Ali govoril je še enkrat globokoresen in rekel: „Odnesite te stvari in skrijte jih pred menoj. Nočem jih nositi niti na dan svojega kronanja. Zakaj na statvah skrbi in z bledim rokami bede so tkali moje oblačilo. Kri je v rubinovem srcu in smrt v srcu bisera." In povedal jim je troje svojih sanj.

In ko so jih dvorniki slišali, spogledali so se, šepetali in rekli: „Resnično, znorel je! Kaj so pač sanje drugega kot sanje in prikazen več kot prikazen. Niso resnične stvari, ki bi se mogli ozirati nanje. Kaj nas pač briga življenje onih, ki tlačanijo za nas. Ali naj bi človek ne užival kruha, predno ni videl sejalca, niti vinca ne srkal, predno ni povprašal viničarja?"

In kancelar je govoril mlademu kralju in rekel: „Gospod, prosim te, pusti vse te mračne misli in obleci se v to lepo oblačilo in posadi si krono na svojo glavo. Zakaj, kako naj bi ljudstvo vedelo, da si kralj, če ne nosiš kraljeve obleke?"

In mladi kralj se je ozrl nanj „Ali je res tako," je vprašal. „Ali me ne bodo spoznali kot svojega kralja, dokler ne nosim kraljeve obleke?"

„Ne bodo te spoznali, o gospod," je zaklical kancelar. —

„Menil sem, da je bil kedaj mož, ki je imel kraljevski pogled," je odgovoril mladi kralj, „vendar mogoče je tako, kakor govoriš. Ali teh oblačil le ne bom nosil, niti se dal kronati s to krono. Ne, prav kakor sem prišel v grad, tak hočem iz njega."

In zapovedal jim je, naj ga zapuste, izvzemši paža, ki ga je imel za tovariša, dečka, ki je bil leto mlajši od njega. Pridržal si ga je v svojo postrežbo. In ko se je okopal v čisti vodi, je odprl veliko, porisano skrinjo, vzel iz nje usnjen jopič in suknjo iz surove volne, ki jo je nosil, ko je še pasel po bregeh mršave koze pastirjeve. To je oblekel in vzel v roko priprosto pastirsko palico.

In mali paž je poln začudenja na široko odprl svoje velike sinje oči in mu rekel smehljaje: „Gospod moj, pač vidim tvoje oblačilo in tvoje žezlo, ali kje je tvoja krona?"

In mladi kralj si je odtrgal vejico divjih rož, ki so se ovijale okoli altane, si jo zvil v obroček in pritisnil na glavo.

„To je moja krona", je odgovoril. In tako opravljen je stopil iz svojih sob v odprto dvorano, kjer so plemenitaši čakali nanj.

In plemenitaši so ga zasmehovali in nekateri so mu klicali: „Gospod, ljudstvo čaka kralja, ti mu pa pošiljaš berača!" Drugi pa so bili polni ogorčenja in so govorili: „V sramoto nam spravlja našo deželo, ni vreden, da je naš gospod."

On pa ni odvrnil ničesar, ampak stopal je mimo njih in stopal navzdol

poročila. Pred Melillo se bijejo hudi boji in je položaj mesta zelo nevaren. Kabili so prodrli že pred mestno zidovje. Dne 27. t. m. so imeli Španci baje 1000 mrtvih in 1500 ranjenih. Kabili imajo baje 75 do 80 tisoč vojakov, španske čete so že nekoliko demoralizirane in ako ne bode vsaj 50 do 70 tisoč novih trup iz Španije, ne bodo mogli Kabilov premagati in mesto Melilla ubraniti.

Tako je Španija v naravnost obupnem položaju. Od kod naj vlada vzame 70 tisoč vojakov za Afriko, ako potrebuje doma vse vojaštvo. da uduši upor v lastni hiši. In ako bi tudi imela dovolj vojaštva in denarja za Melillo, kako naj je pošlje tja, ako bodo vsled splošne stavke vse železnice stale in počivalo delo v vseh lukah? Vojaštvo ne more peš do pristanišč in odtod čez morje. Ta vojska proti Maroku, katero je španska vlada brez prave potrebe začela, samo da bi Franćijo nekako prehitela in ji ta plen odtrgala od ust, postane še lahko deželi in dinastiji usodepolna.

Notranji položaj. Nemcem ne da miru, da se slovanska parlamentarna opozicija konsolidira ter da se, kakor vse kaže, povrne Slovanska jednota na jesen zelo okrepljena in znatno pomnožena v parlament. Nemci uvidevajo, da bi se proti taki slovanski opoziciji Bienerthova vlada ne mogla vzdržati in da bi je tudi Nemci ne mogli obraniti, zato so se že nekako sprijaznili z mislijo, da bode Bienerth še predno se parlament zopet snide, svoj kabinet rekonstruiral ter pravijo, da bode Bilinjski prva žrtev. Kaj pa Hochenburger in Haerdtl? Prvi je že parlamentarno mrtev drugi tudi smrtno zadet. Mislijo li Nemci, da si ta dva bisera Bienerthovega kabineta še lahko ohranijo? Bienerth se bode od 20. do 25. avgusta posvetoval z zastopniki velikih strank. Rad bi si zmoledoval mirno zasedanje delegacij. Toda na to ne sme in ne more upati, da bi Slovani to pot ne izrekli z vso odločnostjo in brezobzirnostjo svojega mnenja o balkanski politiki naše države in o bosanskem vprašanju. Te kritike se baron Bienerth boji, to pa po vsej pravici.

Kretsko vprašanje. V turškem parlamentu se je razpravljalo včeraj o kretskem vprašanju. Govorniki vseh strank so poudarjali, da mora vlada storiti, da ostane Kreta otomanska in da se grška zastava odstrani iz Kanee. Predsednik parlamenta je dejal, da bode to vladi sporočil. Ministerski svet je sklenil, da bode Turčija z vso odločnostjo nastopila, ako bi bile njene pravice na Kreti kršene.

Darujte za Narodni sklad!

Dnevna kronika.

Hercegovinski prostovoljci v Črni gori. Uradno glasilo črnogorske vlade „Glas Crnogorca" poroča, da se je te dni odločila usoda onih Hercegovincev, ki so ob priliki zadnjih dogodkov na Balkanu utekli na pomoč v Črnogoro. Avstro-ogrska delegacija v Cetinju je dovolila onim uskokom, ki niso zakrivili nobenega hudodelstva ali hujšega prestopka, prosto vrnitev v domovino. — Onim, ki so ostali v Črni gori, je dala črnog. vlada priliko za delo in življenje, tistim, ki so se odločili za izselitev, pa denar za vožnjo. V Hercegovino se je na to vrnilo 176 mož, 165 jih je ostalo v Črnigori, 39 se jih je izselilo v Ameriko, 10 v Srbijo in 1 v Bulgarijo.

Delitev filozofičnih fakultet. Češka univeza v Pragi je povprašala pri drugih avstr. vseučiliščih na mnenji glede delitve filozofičnih fakultet v humanistične in realistične, kar bi odgovarjalo današnjim stremljenjem glede preureditve srednjih šol.

Egiptovske kedive je došel predvčerajšnjim na svojem potovanju po Evropi na Dunaj.

Myroslav Siczynski, morilec prejnjega gališkega namestnika grofa Potkega, je vsled pomiloščenja oproščen smrtne kazni, a obsojen v 20 letno ječo.

Občni zbor „hrvatske pučke napredne stranke" za Dalmacijo se je vršil minolo nedeljo v Dubrovniku. Bil je sijajna manifestacija napredne misli v Dalmaciji. Nad 1300 je bilo udeležencev, Dubrovničani so jih navdušeno sprejeli, na čelu župan dr. Pero Čingrija, poslanec in predsednik hrvatske samostalne stranke. Zanimivo je, da se je tudi zbora samega udeležil dr. Čingrija in je na pozdrav dr. Smodlake, predsednika h. p. n. s., izvajal, kako morajo dandanes vsi svobodoumni elementi podpirati napredne stranke, ker je danes eno prvih vprašanj, vprašanje svobodomiselnosti, in to zato, ker nas hočejo baš sedaj sovražniki svobode tudi duševno zasužniti. Dr. Čingrija govor je izzval velikansko navdušenje med zborovalci. Zborovanje se je vršilo v Bondinem gledališču, ki je bilo natlačeno polno. Prvi je govoril o načelih in ciljih stranke predsednik dr. Smodlaka. Njegov govor je napravil veličasten utis. O delu stranke v pretečem letu je poročal dr. Tartaglia. Sprejela se je na predlog dr. Iljadice rezolucija proti veleizdajskem procesu v Zagrebu in za slogo Hrvatov in Srbov. — Na predlog dr. Tartaglie je bila sprejeta tudi rezolucija o kooperaciji vseh narodnih strank v Dalmaciji. — Medtem je vlada se spomnila zopet svoje razdiralne vloge in je poslala na shod policijskega komisarja, ki je — revidiral vstopnice. Ker je predsednik dr. Smodlaka videl, da je to šikana in da bi znalo priti do razburjenja, je zbor razpustil. Postopanje vlade je stranki le koristilo, ker je dvignilo njeno popularnost.

Štajerske novice.

z **„K' višjim ciljem!"** Pod tem naslovom je priobčil „Slovenec" iz Štajerske nek dopis, v katerim opisuje navdušenje, ki baje vlada na Štajerskem za politiko klerikalnega „Slovenskega kluba" v prid bosanskemu kmetu in jugoslovanskim bratom. Prepričani smo, da med našim kmečkim ljudstvom ni o tem navdušenju ne duha ne sluha. tembolj, ker ljudstvo samo čuti, da ni posebno umestno, ako hoče berač obdariti berača... Klerikalci so s svojo nepremišljeno in strankarsko sebično obstrukcijo zavozili in sedaj jim naj pomagajo iz zadrege bosanski kmetje! Kako sicer upošteva vodilno glasilo bosanskih Hrvatov „Hrvatski Dnevnik" jugoslovansko vzajemnost in naše slovenske samoobrambne težnje, kaže dejstvo, da navzlic pismenim opominom trdovratno in vstrajno inserira „Südmarkino" banko v Gradcu! Na eni strani govoričite o svoji ljubezni do bosanskih kmetov, dasi ni na svetu bolj sebičnih ljudi ko ste vi, na drugi pa nas ovajate z nemškutarji vred vladi in cesarju, da smo naklonjeni Srbom, ki tvorijo vendar večino bosanskih kmetov. Znamenje, da iz bede teh ljudi kujete samo stranskarski kapital. Hinavci!

z **„Dementia Slovenica".** Pod tem naslovom grdi tukajšnje glasilo septemberskih tatov in pretepačev „vahtarica" ljubljansko umetniško razstavo. Med drugim čitamo v tem dostojnem izlivu spodnještajerske renegatske kulture: „Splošno odgovarjajo slovenski umetniki splošnim zahtevam sile in potrebe . . ." „Jeden od njih je postavil na mestnem svetu precej drago barako . . ." itd., itd. Nam ni treba niti samim „vahtarice" zavračati. Storimo to s poročilom „Neue Freie Presse" z dne 22. julija o slovenski umetniški razstavi v Ljubljani: „V zadnjem času bilježimo novo pridobitev na polju naše domače umetnosti, namreč zgradbo prostornega umetniškega paviljona, ki popolnoma ustreza vsem modernim zahtevam. Otvorjen je bil v navzočnosti deželnega predsednika bar Schwarza, dvornega svetnika grofa Chorinskega, deželnega grofa Barba in odličnega kroga dam z jako dobro založeno razstavo. Že dolgo se je bridko občutilo pomanjkanje središča za razstavo del domačih umetnikov. Tu se je odločil prvi slovenski mojster, v tujini dozoreli resni delavec akadem. slikar Ripard Jakopič in je postavil z lastnimi sredstvi, premagavši neštevilne ovire in zapreke, lep in namenu primeren novi umetniški paviljon, ki je, poklican za to, da ohrani kranjski deželi njego najdražje blago, domačo umetnost in celi monarhiji zanimivo umetniško pokrajino . . . Umetniške razstave se je udeležilo do 30 izvršujočih umetnikov z največ zelo izbranimi deli, med njimi celo vrsto ženskih ustvaritev. Razstava nudi splošno, posebno vsled lepih okvirjev, ki so jim načrte izdelali posamezni umetniki, zelo mnogo vzpodbuje ter so z njo vsi obiskovalci prav zadovoljni. Pred vsem vzbuja pozornost velika svetopisemska slika „Marko I, 8" Jakovičeva. Je ta jedna njegovih najboljših del, tako po kompoziciji, kakor po harmoničnih barvah". — Poročilo pohvali nadalje Žmitkovo „Crimen poenae", Groharjevo „Pravljico", nekatere Jamove slike in sklene: „Tako stojimo v krasno razsvetljenem prostoru pred mnogo lepim, kar razveseljuje oko in čut; predvsem gre vsa hvala razstavljenim impresijonističnim slikam. Mnoge študije iz narave dajejo tudi domači umetnosti naših pokrajinskih slikarjev najlepše spričevalo". — Tako, ljuba „vahtarica" — sedaj pa naše častitke k temeljiti blamaži!

d **Iz Ormoza.** V torek, sredo in četrtek je obiskal naš državni poslanec g. dvorni svetnik dr. Ploj skoraj vse v našem okraju po toči prizadete občine. Povsod je čakalo ljudstvo komaj osebo, ki jih je v tej grozni nesreči tolažila ter jim obljubila storiti vse kar je mogoče v njih odpomoč. Koj ko je g. dr. Ploj zvedel o grozni nesreči, obrnil se je brzojavno na ministerstvo, namestnijo in druga pristojna mesta ter zahteval primerne odredbe.

Mi imamo pa tudi dva deželna poslanca. G. Meško iz Lahonec je slučajno v našem okraju. Mož pa je mislil, da stori s tem največ za nas uboge ponesrečence, da se je odpeljal v nedeljo z romarji na Brezje. Ko je šel k vlaku, je moral iti skozi grozno upostošene občine. Če bi imel kaj srca za svoje uboge volilce, bi ostal doma ter šel kot prvi tolažit naravnost obupane ljudi, ki so čakali tolažbe bolj ko žejni vode; pa za to možakar nima smisla. Moral se je iti postavljat v Brezje.

Župnik Ozmec je imel dovolj časa kot kandidat razbijati po nedeljah v našem okraju, a sedaj ni imel časa si ogledati grozno nesrečo. Še le, ko sta naša dična „vzor" poslanca zvedela, da je dr. Ploj v okraju, sta se spomnila na svojo dolžnost ter začela škodo ogledovati v sredo popoldne v Velikonedeljskem farovžu (!) — Zdaj pa še nekaj o naši vzor duhovščini v orm. okraju. V pondeljek je bilo še vse pod vtisom te grozne katastrofe še vse potrto. Našo edino žegnanje v mestu v nedeljo je bilo odpovedano. Velika projektirana veselica na dan 8. avgusta se je takoj istotako odpovedala. Ko je vse jokalo in tarnalo, so se zbrali naši duhovniki — edini, ki imajo baje srce za ubogega kmeta — napojedino v velikonedeljskem farovžu, da slavijo tamkaj župnikov god. Posetil je to pojedino tudi župan največje prizadete občine Šardinje. Sodbo o tem si napravite sami. V kratkem bodemo čitali v klerikalnih časnikih, da dr. Ploj ni storil ničesar za svoje volilce, da je vsa podpora, ki jo je dobil ormoški okraj zasluga poslancev lažikmečke zveze. Ti ubogo ljudstvo pa odpri vendar enkrat oči ter sprevidi kedo kaj za te stori in kedo pa te le farba. (K temu poročilu le še dostavljamo, da piše danes „Sl. Gosp.", kako sta si deželna posl. Meško in Ozmec ogledovala škodo po toči v nedeljo in pondeljek . . .)

z **„Slovensko delavsko podporno društvo v Celju"** priredi v soboto, dne 31. t. m. domač zabaven večer.

z **Izlet na Dost.** Celjski odsek Savinjske podružnice Slov. pl. društva" priredi v nedeljo 1. avgusta izlet na Dost in Svetino. Zbirališče „Nar. dom". Odhod **točno** ob 1. uri pop. Tura: Celje, Grenadirjev most, Hudičev graben. Vsi prijatelji in prijateljice planin so prisrčno vabljeni k temu izletu.

a **Iz Petrovč.** Minulo nedeljo se je vršil tukaj nekak „mladeniški shod". Dasi so klerikalni listi oblastno naznanjali „ogromno udeležbo" iz cele Savinske doline, je bilo vendarle zbranih pod Korenovim kozolcem fantov, moških in otrok skupaj kvečjemu 140 oseb. Domačinov je bilo le malo; največ je bilo Galičanov, vrbenskih pretepačev in šentpeterskih fantov. Nekaj paberkov s tega shoda bode gotovo zanimalo naše ljudi. Dr. Hohnjec je trdil v cerkveni pridigi, da naprednjaki le „lažejo" o kmečki zvezi (glej 16 popravkov v „Straži"), da oni ne dado miru, ker nimajo mirne vesti (glej slučaje Janeza Roškarja iz Wagnitza in Vlad. Pušenjaka), da vzbujajo v mladini poželjivost mesa in da se svobodomiselci trudijo mladino uničiti (glej slučaje Berk, Rabusa, Ilešič in neštevilne druge). Ali ni sram dr. Hohnjeca tako hujskati in farbati ljudi? Če človek sliši kaj tacega, potem še le razume, zakaj je sancta simplicitas v

---

po svetlih porfirnih stopnicah in skozi železna vrata. Zajahal je svojega konja in odjezdil proti stolnici. Mali paž mu je tekel ob strani.

In ljudstvo se je smejalo in klicalo: „Glejte, kraljev norec jaše mimo," in ga je zasramovalo. — On pa je napet uzdo, vstavil konja in rekel: „Ni tako, saj to sem jaz, vaš kralj", in povedal jim je troje svojih sanj.

Iz množice pa je stopil mož in govoril poln trpkosti in rekel: „Gospod, ali ne veš, da se izteka življenje siromakov iz preobilice bogatinove? Vaš blišč nas preživlja in vaše pregrehe nam dajejo kruha. Grenko je tlačaniti trdosrčnemu gospodu, ali grenkejše je biti brez gospoda, ki mu smeš tlačaniti. Ali mogoče misliš, da nas požro krokarji? In kako hočeš tem stvarem odpomoči? Ali bi rad kupovalcu zapovedal: „Za toliko in toliko mi boš to stvar kupil," in prodajalcu: „Za to ceno boš prodal!" Mislim, da ne. Zato se vrni domov v svoj grad in obleci se zopet v škrlat in fino platno. Kaj imaš opraviti z nami trpini?"

„Ali niso bogatini in reveži bratje," je vprašal mladi kralj.

„Od nekdaj so si bratje," je odgovoril mož. „Ime bogatega brata pa je Kajn."

In mlademu kralju so se napolnile oči s solzami, odjezdil je naprej in mrmranje ljudstva ga je spremljalo. Mladega paža pa se je lotil strah in zapustil je svojega gospoda.

In ko je prišel mladi kralj do širokih vrat stolnice, naperili so vojščaki halebarde proti njem in rekli: „Kaj iščeš tukaj? Nikdo ne prestopi teh vrat. razun kralja."

In njegovo lice je jeze zardelo in rekel jim je: „Kralj sem jaz," in sunil helebarde v stran in vstopil.

Konec prih.

katoliški cerkvi tako spoštovana čednost! Petrovški klerikalci in tudi neklerikalci so z začudenjem opazili, da se ni streljalo na rešnjega telesa dan in na lepo nedeljo po stari navadi Bogu v čast, pač pa to nedeljo v čast klerikalnim pretepačem in drugim sumljivo poštenim osebam. Mežnar je bil menda tako zamišljen, da je opoldne pozabil zvoniti mrliču. Pod Korenovim kozolcem so se vršili „govori“. Nek mladenič se je spozabil in trdil med drugim, da je duhovniški stan najslabši na svetu. Edini Čepur je trdil, da to ni res, četudi je v Šoštanju že kot dež. poslanec zabavljal na „farje“. Mi, petrovški naprednjaki, smo se prav prisrčno smejali, ko smo slišali to veselo zgodbo. Morda se je pričelo v temi svitati? Krščansko-socijalni zvezi pa častitamo na celi prireditvi; če celo mi to storimo, je morala biti že dobra!

a **Iz Vranskega.** Prihodnjo nedeljo se vrši v Prekopi ljudska veselica, katero prirede naprednjaki. Naprosilo se je pevsko društvo „Vransko Vilo“, naj korporativno sodeluje. Kaj še! Polovica „Vr. Vile“ pride res v Prekopo, a polovica gre baje na — čukovsko slavnost v Št. Jur ob Taboru. Ali bi se to skladalo s častjo starega narodnega društva? Brez nadaljnega komentarja.

d **Jesenske počitnice.** „Sloga“ je zadnjič pripisovala zaslugo, da so se počitnice preložile na jesen, dr. Ploju, Kmetska zveza seveda to pripisuje sebi na rovaš, in če bi imeli še koga, bi tudi tisti rekel, da je to njegovo delo. Treba bo pa le povedati enkrat resnico. Jesenskih počitnic, ki so med nami rečeno pravi pravcati škandal v kulturni državi, ni izposlovala „Kmetska zveza“, niti jih ni povzročil dr. Ploj, kateri bi se gotovo sramoval, kot napreden mož delovati za poneumnjevanje slovenskega naroda; pač pa vsi tozadevni okrajni šolski sveti, toraj možje, ki sede v teh korporacijah. V Rogatcu, kjer je nemški okr. šol. svet in imajo Nemci večino, se jim toraj ni bati Slovencev, so kar dekretirali vroče počitnice. V ljutomerskem okr. imajo vroče počitnice. V ptujskem okraju se pa Ornig in tovariši le še malo boje Slovencev, so se toraj našemu za vse drugo, ko za šolo vnetemu kmetu hoteli prikupiti in so dekretirali jesenske počitnice. Zakaj pa ti vneti odrešeniki slov. naroda ne vpeljejo po mestih jesenskih počitnic, če so res tolikanj koristne? Ali je res za nas Slovence najslabše dobro dovolj? Kaj mislijo ti izveličarji, da je samo Nemcu treba kulture in izobrazbe, Slovenec pa naj hlapčuje? Kje ste slovenski poslanci? Tu imate tudi torišče; poučujte naše ljudstvo, povejte mu, da naj malo misli, samostojno misli; povejte mu, da dandanes ne velja imeti prazno glavo, ne velja znati samo starokopitno obdelovati polje; povejte mu, da mora dandanes tudi kmet nekaj več znati, nego rabiti kramp, grablje in motiko, če hoče, da žalostno ne pogine. Povejte slovenskim možem, da ni častno plesati, kakor jim Nemec žvižga, da ni častno za prostega moža, če hlapčuje tujcu! Zakaj nam Nemec ne privošči na polju šol prav ničesar? Ker se boji izobraženega naroda in ker misli, da je za nas dovolj, če znamo brati in pisati za silo! Od vis. c. kr. ministerstva za uk in bogočastje (dež. šol. sveta) pa kategorično zahtevamo, da **dekretira** za vse Štajersko iste počitnice, ker je sramotno in žalostno, da se šola prepušča kot igrača raznim političnim frakcijam.

z **Pušenjak - poštenjak** se noče nikjer oglasiti, da bi se pral ali opravičil svoj beg pred dokazom resnice, da je ne-poštenjak. Le na dan, na bojno plan, Vladimire! Saj Cenčič, ki ima gotovo z vami odkritosrčno sočutje, vam rad odpre predale „Straže“!

o **Učiteljski koncert v Mariboru,** dne 15. avgusta letos bo obsegal pevske zbore in solotočke, kakor tudi instrumentalno glasbo. Pela se bodeta dva Plankarjeva mešana zbora: „Kaj če bi veselje“ in „Božja solza“, nadalje moška zbora E. Adamičev „Franica“ in F. S. Vilharjev „Na Ozlju gradu“. V samospevih nastopita gospica Šeligo iz Rajhenburga in g. Vrabl iz Vranskega. Priznani goslar g. Fran Serajnik iz Središča svira L. van Beethovenov Koncert za gosli s spremljevanjem klavirja. Spremljala bo gospica Schreinerjeva iz Slovenske Bistrice. Zanimanje za koncert je med učiteljstvom pa tudi že med občinstvom veliko. Oglašenih je že okoli 200 pevk in pevcev. Sploh obeta ta koncert biti prav sijajen.

d **Utonila** je v mlinskem ribniku pri dr. Reiserjevem mlinu in žagi v Pekrah 13 letna hčerka mlinskega najemnika Gossauerja.

d **Ponesrečil** se je davčni oficijal g. Mijo Schwarz v Slov. Bistrici. Padel je z voza in si tako poškodoval mišice na desni nogi, da mora ležati.

d **„Südmark“** je ustanovila ljudsko knjižnico v Slov. Bistrici. Pripomniti je, da že obstoji tam izvrstno poslujoča slovenska Vošnjakova javna ljudska knjižnica.

d **Južna železnica** zviša s 1. nov. tarife za prevažanje blaga. S tem bode osobito Spodnještajersko prizadeto in oškodovano.

d **Letošnji rekruti** imajo nastopiti v redni vojski 7. oktobra vojaško službo, nadomestni rezervisti pa mesto 3. še le 5. oktobra. Tretjeletniki bodo odpuščeni letos takoj po večjih vajah t. j. sredi septembra. Izjeme veljajo le glede onih čet, ki so v bosanskih, hercegovinskih in južnodalmatinskih posadkah.

d **Pri gledališki predstavi Peskove igre „Slepa ljubezen“ v ptujskem Narodnem domu** v nedeljo dne 1. avgusta t. l. spremlja pevske točke na glasovirju g. skladatelj Emil Adamič sam ter sodeluje tudi godba.

z **Dvojna doktorica** je sedaj grofica Albertina Marschall, o čije promociji za dr. zdravilstva smo poročali včeraj. Grofica je namreč že dr. filozofije. To je prvi slučaj, da si je kaka ženska na evropski univerzi pridobila dvojni doktorat.

z **Za gvardijana** ptujskega minoritskega konventa je izvoljen p. Norbert Povoden.

z **Pri Sv. Juriju ob Ščavnici** se vrše v kratkem občinske volitve. Štajercijanci bi radi postali gospodarji v občini. Slovenci, pazite!

z **Umrl** je v Št. Ilju pri Velenju posestnik Jakob Sredenšek, bivši obč. odbornik in načelnik kr. šolskega sveta.

z **„Delovanje“ sodnika Stepischnegga v Šoštanju.** „Slov. Gosp.“ poroča: „Pritožujejo se povsod radi cenitve po umrlih gospodarjih (katero je izvršil sodnik St.); cenitev se je stavila vedno tako visoko, da nasledniki ne morejo vzdrževati kmetij“. — A klerikalni državni poslanci ničesar ne store proti takim sodnikom!

z **„Slov. Gosp.“ in „Štajerc“.** V včerajšnji številki „Slov. Gosp.“ čitamo ta-le značilen stavek: „Da (naprednjaki) cesarja ne ljubijo, pokazala je preteklost, ker so bili ravno vsi liberalci našim sovražnikom naklonjeni“. To je prosta in popolnoma neutemeljena denuncijacija, vredna ptujsk. „Štajerca“. Pripomnimo, da se drugače v govorih dr. Korošca kar cedi same ljubezni do Jugoslovanov — v svojem glasilu pa nam z nemškutarji vred očita veleizdajstvo. Fej!

o **Iz Bočne pri Gornjemgradu.** Kako nesramno je že iz Rajhenburga znani kaplan Berk agitiral za občinske volitve v Bočni, kaže naslednji slučaj. Kaplan Berk je namreč pred volitvami letal od hiše do hiše da so mu škrici, o katerih posebno rad govori in piše, kar po zraku frčali, tako da se kazenski paragraf, ki visi na teh škricih, v dnevih agitacije ni prav nič opazil. Na agitaciji v Potoku je pripovedoval o žalostni aferi nekega fanta v Mariboru in nazadnje pristavil: Vidite, taki so liberalci. Moralist Berk, ali bi ne bilo bolje, če bi takole agitirali: Poglejte možje volilci! Jaz sem v Rajhenburgu, čeravno sem katoliški duhovnik, z neko zakonsko ženo dajal javno pohujšanje, za kar sem bil potem obsojen v večdnevni zapor. Vidite možje volilci, taki smo klerikalci. Zato pa le klerikalce v odbor, potem bodo za vaše žene in device nastopili boljši časi.

o **Nemško uradništvo** si mnogokrat dovoli skočiti preko plank postav, samo da ugodi nemškemu šovinizmu. Tako n. pr. morajo biti po zakonu na postajah državnih železnic na Slovenskem dvojezični vozni listki. A marsikje je trma nemškega načelnika več ko postava, pa izdaje samonemške vozne listke. Tudi na Češkem se dogaja isto. A češka žilavost bo zmagala nemško trmasto nagajivost! Čehi namreč ne sprejemajo samonemških voznih listkov, marveč se vozijo rajši brez listka, pa tudi nočejo plačati za to dvojne pristojbine. Vsled tega se je v enem slučaju zgodilo, da so dva češka urednika zaprli, a so jih morali takoj izpustiti. Zdaj se bavijo s tem dogodkom sodišča in nedvomno izvojujejo Čehi na ta način postavi veljavo. — Kaj ko bi Slovenci v tem Čehe posnemali? — Poskusimo ter objavimo uspeh!

Kranjske novice.

o **Vse, kar je prav!** V nedeljo se je vršilo blagoslovljenje Vilfanove koče v Begunjščici pri Radovljici na Gorenjskem. Slavnost je precej kvarilo krmežljavo vreme, ki je z meglo zastiralo vsak razgled. Sicer se je vršilo vse kot sploh pri takih prilikah. Le eno naj omenimo: vsaj na hribih, kamor pride človek po oddih, po svež zrak in po nove sile, naj nam prizanašajo one žalostne figure, ki že zjutraj na vse zgodaj v obliki Bahovi kvarijo človeku gorsko ozračje; in če tudi so te žalostne postave akademiki! — Ko smo se vračali črez Prevalo planino, so nam za liter sirovega mleka zaračunali 40 vin.! Na Dunaju ga dobim po 32 v., kolikor ga želim, na planini pa zahtevajo 8 vin. več. Vse, kar je prav!

o **Strelne vaje za častnike** se se vršijo danes in jutri na vojaškem strelišču v Ljubljani (pod Golovcem). Udeleži se jih 250 častnikov.

o **Ljubljanski škof Jeglič** ne pojde v Ameriko; tako poročajo ljubljanski listi. Hotel je iti tja prosjačit in beračit za svoje šentviške zavode. A Slovenci v Ameriki, celo duhovniki, so se odločno izrekli zopor njegovo potovanje v Ameriko.

o **Novi Ciril-Metodovi podružnici** se ustanovite v nedeljo v Domžalah in v Dobu.

o **Pri občinskih volitvah v Krškem** so prodrli naprednjaki sijajno v vseh treh razredih. Klerikalci so se že celo leto pripravljali na naskok na to občino, pa so sramotno pogoreli. — Slava Krčanom!

o **Zopet nasedli!** — Zadnjič smo poročali, kako se je blamirala „N. Fr. Presse“ s svojim poročilom o napadu Čehov na nemške dijake v Brandysu. Sedaj je enak slučaj doživel „Grazer Tagblatt“. V torek je neki vol se zaletel v okno Kasikove trgovine v Ljubljani in šipo razbil. In „G. T.“ je prinesel 28. julija strašno brzojavko iz Ljubljane, da se je nekemu trgovcu razbilo izložno okno, da je policija storilca eruirala. „Er heisst **Vol**“, pravi duševno krofasti graški list. In nemški listi bi začeli v času kislih kumarc gotovo delali strašne kombinacije o napadih Slovencev na nemško lastnino v Ljubljani itd., da niso zopet tako grdo nasedli nekemu šaljivcu. To vse dela prevroča nacijonalna kri raznih revolveržurnalistov!

Primorske novice.

o **Nenadna smrt.** Dne 28. t. m. se je šel kopat v Buchlerjevo kopališče v Trstu nek mlad fant, ki so ga pozneje spoznali za nekega pekovskega pomočnika iz Nabrežine. Komaj je prišel v vodo, je izginil v valovih. — Uslužbenec ga je potegnil mrtvega iz vode. Posila mu je srčna žila.

o **Elektrotehnični tečaj** je otvoril zavod za pospeševanje obrti v Gorici.

o **V spomin 50 letnice rojstva pesnika Pagliaruzzi-Krilana** se priredi 31. t. m. v Kobaridu velika slavnost.

o **Kobilic na Krasu** se je nalovilo do 17. t. m. 108.000 litrov in ne, kakor se je pomotoma poročalo 75.000.

o **„Županska zveza na Krasu“** ima 1. avgusta v Dutovljah ustanovni občni zbor.

o **Narodno-obrambno društvo** nameravajo ustanoviti Lahi v Gorici.

o **Štrajk v Ajdovščini in italjanska socijalna demokracija.** Če se gre za slovensko delavstvo, se italjanskim socijalističnim vodjem hitro ohladi kri za delavske interese. Če slovenski delavci na svojo pest uprizorijo kako akcijo za izboljšanje položaja, ne da bi vprašali prej vsemogočne komandante socijalistov v Trstu, pa že ti po svojem časopisju pišejo in lažejo, da ti slovenski delavci vprizarjajo to akcijo iz — nacijonalnega sovraštva. — Tako tudi zdaj socijalistični „Lavoratore“ naravnost blazni, češ da je štrajk v Ajdovščini „propaganda podivjanega nacijonalizma“. Brez komentarja.

Obrambni vestnik.

z **Za družbo sv. Cirila in Metoda** je nabrala vesela družba zavednih Konjičanov v narodni gostilni „pri Janku“ v Prelogah 6.05 K. Prisrčna hvala!

z **Družbi sv. Cirila in Metoda** je daroval Franjo Holz, asistent tobačne režije v Sarajevu 3 K. Prisrčna hvala!

z **Iz Mozirja.** Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Rečico, Mozirje in Kokarje je imela dne 25. julija t. l. svoj redni občni zbor, na katerem so bili za nadaljno dobo izvoljeni: predsednik g. Rudolf Pevec, trg. v Mozirju; namestnik g. Maks Turnšek, trgovec v Nazarju; tajnik gosp. Drago Majer, učitelj v Mozirju; blagajničarji gg. Radoslav Knaflič, nadučitelj na Gorici za Kokarje, Ivan Veit, posestnik v Mozirju za Mozirje in Jože Štiglic, gostilničar na Rečici za Rečico. Pri tej prilikí je nabrala gdč. Tonči Ježovnik iz Mozirja 24 K 58 h za družbo sv. Cirila in Metoda.

z **Ciril-Metodova podružnica v Gaberjih pri Celju** ima prihodnji teden, v četrtek zvečer svoj ustanovni občni zbor v „Sokolskem domu“, na kar že danes opozarjamo in pričakujemo, da pristopi mnogo članic in članov tej prepotrebni obrambni organizaciji v naši celjski okolici!

Šolski vestnik.

a **Nova vseučilišča na Ruskem.** Ministerstvo prosveto predloži čimprej državni dumi zakonski načrt o ustanovitvi novih vseučilišč, k tem jih pride po novem zakonu še šest. Za sedež novih univerz so izvoljena ta le mesta: Jaroslav, Saratov, Vilna, Vitebsk, Minsk in Petrograd, ki dobi k dosedanji tudi drugo univerzo.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Revolucija v Španiji.

o **Madrid**, 30. jul. Poročila iz Barcelone se glase zadovoljivo. Konjištvo je v mestu razgnalo upornike, kateri so izgubili vsled streljanja iz topov veliko svojih pristašev. Tisti, ki so ostali pri življenju, izročajo orožje in prosijo za milost. Sedaj še je treba razgnati upornike v nekaterih krajih okrog Barcelone.

o **Cervere**, 30. jul. V kraju Granollers so zažgali revolucijonarji dva samostana, ki sta pogorela.

o **Pariz**, 30. jul. Poročila o včerajšnjih demonstracijah pred kraljevo palačo v Madridu se glase zelo resno. Več tisoč pouličnih potepačev, meščanov in tudi aktivnih vojakov je kričalo, žvižgalo in zahtevalo bučno, da se vojna v Afriki ustavi.

Vojna v Melili.

o **Oran**, 30. jul. Iz Melile poročajo, da je zahteval boj dne 27. jul. zelo velike žrtve na obeh straneh. — Riff-Kabili so ta dan napadli Španjolce; 3 stotnije španskih peščev so zginile. Vse bolnišnice so prenapolnjene.

o **Pariz**, 30. jul. Listi poročajo iz Melile, da so bile zgube Mavrov 17. t. m. tako velike, da niso mogli vseh mrtvecev pokopati, temveč so jih sežigali. Baje so izgubili ta dan 4.000 mož. Število ranjencev se ne da dognati.

d **Melila**, 30. jul. V taboru vlada mir. Mavri so prosili za dovoljenje, da smejo zopet svoje blago prodajati v mestu.

d **Melila**, 30. jul. Vsled velikih izgub, ki so jih imeli Kabili v bojih dne 27. jul., so opustili na desnem krilu svoje postojanke in so se umaknili na drugo stran hriba Gurupu. Baje so vsled velikih izgub tako potrti, da že hočejo Španjolce prositi za mir.

Kretsko vprašanje.

d **Carigrad**, 30. jul. Jeden del turškega časopisja je zelo bojevito razpoložen. „Ittihad" pravi, da je nemogoče gledati mirne krvi dogodke na Kreti. Grška je za vse odgovorna in visoka porta naj jo resno vpraša, hoče li izjaviti, da nima glede Krete nikakih namenov ali ne?

Različne novice.

a **Spljet**, 30. jul. Tukaj se vrši 3. in 4. avg. shod hrvaškega klerikaln. dijaštva, katerega se udeleži tudi slovensko. Nameravan je tudi zlet v Dubrovnik.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

108. dan razprave.

Na razna vprašanja drž. pravdn. in predsednika pojasnujeta Adam in Valerijan Pribičević nekatere Nastićeve trditve. Nastić je izpovedal tako, ker ima razloge politične narave. On je hotel na vsak način pomagati uničiti srbsko samostalno stranko. Nastić izjavlja, da ostane pri svoji izpovedbi. O Joci Oreščaninu ne ve, ali je bil soudeležen v revolucij. akciji.

Predsednik: Vstrajate-li pri trditvi, da je Nastić govoril neresnico?

Adam P.: Da.

Preds.: A zakaj — mislite — da tako proti Vam priča.

A. P.: To je težko reči. To so razlogi politične narave.

Valerijan P.: Ta proces je bil za nekoga politična potreba.

Preds. (Nastića): A Vi, vstrajate-li pri tem, da ste govorili resnico?

Nastić (tiho): O tem sem se že izjavil.

Preds. na to opozori branitelje, da se bo takoj po Nastićevem zaslišanju prešlo na predloge.

Dr. Popović še pripomni: V svojem proračunskem govoru v drž. zb. 30. apr. sem podal informacijo, da se prične po volitvi patrijarha preganjanje Srbov. To se je uresničilo. „Finale" je izšel v času, ko je baš prej bila odrejena volitev patrijarha. Svoječasno bom navedel priče, da je bilo v Pešti sklenjeno, da se začne s preganjanjem Srbov takoj po volitvi patrijarha, ker se je hotelo prej videti, ali bodo samostalni glasovali za vladnega kandidata.

Nastić: To se me ne tiče. Glavno je, da mi dokažete, da je bil „Finale" naročen od vlade.

Dr. Popović: Potem nam recite, kdo je oni mecen, ki Vam je dal denar za „Finale"?

Nastić: Ne morem ga izdati, da ga ne spravim v zadrego...

Nato se izjavijo glede Nastićevih trditev še obtoženci Bekić, Oreščanin in Živković. Vsi stavijo Nastića na laž. Živković špecijelno konstatira, da je pri zaslišanju 12. avgusta izjavil, da njega in Bekića ne pozna, a že 13. avgusta je izjavil, da sta on in Bekić tudi „diskretni adresi" revolucijonarne organizacije. Kedaj je govoril resnico? Enkrat je na vsak način pred sodnijo govoril neresnico.

Nato se preide zopet na izpovedbo strokovnjakov glede rokopisa revolucijonarnega štatuta.

Društvene vesti.

o **Veselica v Arjivasi.**

Šel oni dan popotnik je po cesti
in pravil zelo „luškane" stvari,
pa največ je resnice bilo
le v tem kar tukaj pisano stoji:
„Glej prvega avgusta v Arjivasi
prijatelj moj — bo lepa veselica,
če v Krško trombe sokolske ne kličejo te glasi,
le v Arjovas, da tam si izvedrimo lica
in da poguma Arjavaščanom prižgemo
in sebe vroče dolgočasnosti otmemo!
Ne bode žal ti kronic dveh ne treh
zabave nudilo se bo v visoki meri,
dovolj želodcu — dobri volji uteh,
naj vsak če le mogoče se o tem uveri!
Obenem bo podružnica Ciril-Metoda,
življenja svojega imela prvi praznik;
zato na noge: kmet savinski in gospoda,
naj trd bo udarec nov, ki ga dobi sovražnik."
To rekel je popotnik s ceste,
a mi: „Na svidenje!" — da veste!

Op. uredn.: Za verze ne prevzamemo nikake odgovornosti, pač pa toplo priporočamo občinstvu vsebino v uvaževanje.

o **Št. Jurij ob j. ž.** Velika sokolska slavnost z ljudsko veselico se vrši 22. avg. v Št. Jurju ob j. ž. Ob tej priliki nastopijo prvikrat mladi šentjurski sokoli. Prosimo vsa narodna društva v bližini, da se ozirajo na to prireditev. Vsa bratska društva pa prosimo, naj nas kolikor mogoče v največjem številu posetijo. — Šentjurski odsek Celjskega Sokola se prav pridno pripravlja. Zanimanje za sokolsko slavnost je veliko. Ker leži lepi trg Št. Jurij na prijaznem veselem griču in ob železnici, pričakujemo še tem večje udeležbe. Natančen spored objavimo pravočasno. Nazdar!

Veselica v Prekopi dne 1. avgusta. Poroča se nam, da nastopi tudi priznani pevski zbor podružnice „Družbe sv. Cirila in Metoda" na Vranskem pod vodstvom g. učitelja Jakšeta. Zato ljubitelji ubranega petja pozor! Pridite vsi!

Društvo „Zvezda" na Dunaju priredi v nedeljo 1. avgusta društven izlet v Maria-Enzersdorf. Odhod je s postaje južnega kolodvora ob 3. uri pop. V Brunnam Geb. je sestanek v slov. gostilni „Zum grünen Kranz", Enzersdorferstr. 18, odkoder je pešizlet na „Poprišče". — Izlet vodi g. Aug. Šuligoj. — Izlet se vrši ob vsakem vremenu. — K mnogoštevilni udeležbi vljudno vabi Odbor.

o **Iz Svetinj.** Ormoško učiteljsko društvo bo zborovalo v četrtek dne 5. avgusta na prijaznem hribčku pri Svetinjah. Upanje je, da so bo zborovanjo udeležilo mnogoštevilno ne le učiteljstvo ormoškega okraja, ampak tudi tovariši in tovarišice iz sosednega ljutomerskega okraja, ki imajo že počitnice, in ki se s tem vabijo, da se mnogobrojno udeležijo zborovanja. — Kdor se misli te skupščine udeležiti, naj to naznani šolskemu vodstvu v Svetinjah. Da se vidimo! Za prav dobro postrežbo je poskrbljeno v gostilni Zavratnik, prej Križan.

o **„Murski Sokol" v Ljutomeru** prijedi, kakor že objavljeno, v nedeljo dne 1. avgusta t. l. v Seršenovem logu javno telovadbo Varaždinskega in Murskega Sokola ter varaždinskih sokolic. Po javni telovadbi se vrši na istem prostoru velika ljudska slavnost z raznovrstnimi zabavami kakor plesom, šaljivo pošto, srečolovom, konkurenco lepotic, kavarno, slaščičarno itd. Omeniti je, da je obljubil svoje sodelovanje pri tej slavnosti amerikanski brzofotograf. Tudi ruska kriminalna policija se je odzvala našem povabilu ter odpošlje odposlanca, ki bode skrbel za mir in red. Prijatelje dobre kapljice pa opozarjamo, da so oskrbele naše narodne dame svojo vinarno z najboljšimi ljutomerskimi vini. Zvečer se zažiga umetalni ogenj. Torej v nedeljo vsi v Ljutomer! Nazdar!

o **„Sokol" v Sevnici.** — Navadno imajo „Sokoli" pri prireditvah glede vremena smolo; toda pretečena nedelja je bila res navlašč za take prireditve. Krški Sokol z ženskim naraščajem, svetokrižki Sokol in brežiški Sokol je prišel polnoštevilno. Ob 4. uri odkorakal je Sokol s trboveljsko godbo na čelu v trg. Pri okusno napravljenem slavoloku sprejel ga je g. župan narodnega sevniškega trga ter ga s prisrčnimi besedami pozdravil. Na to je Sokol odkorakal na glavni trg, kjer se je vršila telovadba. Vse hiše v trgu so bile okrašene s trobojnicami. — Vse točke so se izvajale precizno, osobito so se odlikovale sokolice. Vsem sokolom in sokolicam ter dragim gostom od zunaj srčna hvala za poset!

Tržne cene.

29. julija.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'25 za december 29'75, za marc 29'75, za maj 29'75. Tendenca mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 24'—, nova kampanja K 22'95. Tendenca mirna. — Vreme: jasno in vetrovno.

Budimpešta, 29. julija. Pšenica za oktober K 13'65, pšenica za april K 13'90, rž za oktober K 9'87, oves za oktober K 7'60, koruza za julij K —'— koruza za avgust K 7'81, ogrščica za avgust K 13'95. — Pšenica se več ponuja. Promet 40.000 met. st. Pšenica v efektivu za 10 vin. višje, drugo ostalo pri starih cenah. Vreme: vetrovno.

Budimpešta, 29. julija. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 140 do 143 vin., mlade, srednje 143 do 144 vin., mlade, lahke 143 do 144 vin.; zaloga 29.456 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 168.—, namizna slanina 151.—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 29. julija:

Cene se zboljšale. Pšenica se dvignila za 10 vin., rž za 5 vin. ostalo nespremenjeno.

Sprejmem takoj

pomočnika

železne stroke popolnoma zmožnega. Plača po dogovoru.

J. Krašovic, Žalec.

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda.

Razglas.

Naznanjamo tem potom vsem našim cenjenim odjemalcem in drugim konzumentom, da ne moremo zaradi neprestano rastočih cen moke (v 1½ letu za 70%) in zaradi s tem združene neugodne konjunkture in podraženja vseh potrebnih surovin dajati več do sedaj običajnega namečka (procentov) k pecivu in kruhu in prosimo, da se vzame torej na znanje, da se

s 1. avgustom počenši zasebnim odjemalcem **ne bo dajalo namečka** (procentov) niti v denarju niti v pecivu.

Nadalje se bo dajalo počenši s tem dnem prekupcem (kavarnam, hotelom, gostilnam, branjarijam, kantinam itd.) le

12 procentov v pecivu in kruhu (in natura) **ali 10 procentov v gotovini.**

Zamenjava starega peciva in kruha s svežim se iz gospodarskih in zdravstvenih ozirov **odslej popolnoma odpravi.**

Pristojbina za peko tujega kruha se pri kosu pod 4 kg poviša **od 14 na 16 vinarjev.**

CELJE, julija 1909.

Pekovski mojstri in posestniki pekarij okraja Celje.

Akvizicijski potovalni

uradnik

s stalno plačo se sprejme pri dobro vpeljani priznani tuzemski zavarovalni družbi za življenje. — Ponudbe je nasloviti pod **„Reisebeamter"** 20.000/143 F na anončni biro **Jos. A. Kienreich, Gradec Sackstrasse št. 4.**

Št. 1080. Celje, dne 27. julija 1908.

Razpis natečaja.

Službe učiteljev in učiteljic.

V polit. okraju Celje se za sledeče ljudske šole razpišejo službe učiteljev in učiteljic v stalno nameščenje s pričetkom prihodnjega šolskega leta:

1. Na trirazredni nemški šoli v Štorah, krajni šolski svet Teharje, III. krajevni razred, mesto učitelja,

2. na eksopozituri v Lokavcu, spadajoči k šoli v Loki pri Zidanem mostu, II. kr. razr. in 200 K osebne doklade, mesto učitelja,

3. na dvorazrednici v Št. Petru nad Laškem, II. kraj. razr., mesto učiteljice in

4. na trirazrednici na Zidanem mostu, II. kr. razr., mesto učitelja oziroma učiteljice.

Pravilno opremljene prošnje se naj postavnim službenem potom vložijo do dne 20. avgusta 1909 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okrajni šolski svet Celje, dne 27. julija 1909.

Lastnik in izdajatelj: Narodna založba v Celju. Odgovorni urednik Vekoslav Spindler. Tisk Zvezne tiskarne v Celju.